

Senát Parlamentu ČR
Jiří Oberfalzer
senátor

Vážený pane senátore,

dovoluji si níže poskytnout body k možnému podání návrhu na zrušení části zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Jedná se o novelu, která byla přijata Poslaneckou sněmovnou ČR dne 4.4.2017 jako sněmovní tisk 501/8.

Dovolila bych si vady novely dát do dvou částí, jednak v kontextu stavu Šumavy jako takové a jednak v kontextu právních vad, které zákon obsahuje.

V úvodu je nutné říci, že zákon o ochraně přírody a krajiny, jehož novela se týká především národních parků působí a bude působit **katastrofální následky právě na Šumavě**, která je stížená mnohaletou neřešenou kůrovcovou kalamitou probíhající kontinuálně a hurikánem Kyrill, který proběhl v roce 2007. Ani k následkům kůrovce ani k následkům hurikánu Kyrill nepřistupovala státní správa - Správa národního parku Šumava čelem a umožnila svým „**nečiněním**“ to, že suché lesy a zdevastované části lesních porostů se nadále šíří Šumavou a ohrožují celé toto území v samotných základech. Při novelou navrženém přístupu k zónám/klidovým územím a jeho zakonzervování **na minimálně 15 let** existuje vážné riziko, že nejcennější oblasti Šumavy budou zcela zničeny, jak se již stalo na Správě NPŠ svěřených územích během posledních 25 let.

Šumava není liduprázdné území, jsou zde obce a žijí zde lidé, kteří podnikají, mnozí na území národního parku v oblasti zemědělské výroby. Opatření, která novela zákona nově svěřuje státní správě, umožňují výkon absolutní moci nad celým územím, tedy i nad životy a prací obyvatel v národním parku Šumava.

Znalost současného stavu Šumavy je pro vyhodnocení dopadu novely na její další existenci **naprosto klíčová**, neboť celá koncepce novely zavádí jako státem chráněný princip „**nepéči**“ a zakonzervování stávajícího stavu. Níže vidíte stav Šumavy zachycený letošního roku.

Prosím o prostudování zejména těch fotografií, které zachycují vojenský prostor Boletice, kde Správa NPŠ nemá pravomoc, byť se jedná o území, které svojí polohou je na úrovni národního parku (bylo by do parku zařazeno, kdyby zde nebyl vojenský prostor). V této části vojáci provádí důslednou aktivní činnost proti kůrovci. Napadené stromy jsou vykácené, území je důsledně osázené novými sazenicemi. Tedy o území aktivně pečují!

Dosavadní výsledek působení Správy NP Šumava

Pro posouzení dosavadního vlivu Správy NP Šumava na místa již dříve zařazená **do zón nejvyšší formy ochrany přírody v ČR**

Debrník, I.zóna národního parku, leden 2017

Vltavská cesta, pruhy označují hranici I. zony národního parku, duben 2017

Prameny Vltavy, I. zóna národního parku, duben 2017

Cikánská slat', I. zóna národního parku, srpen 2016

Porovnání

Následující fotografie ukazují 2 šumavské lokality zasažené hurikánem Kyrill v lednu 2007. Obě se nacházejí ve srovnatelné nadmořské výšce a obě jsou stejně přístupné:

Knížecí stolec, duben 2017. Vojenský cvičný prostor, spravovaný armádou. Polom byl vyklizen v roce 2007 a během let 2008-9 zasazeny 4 miliony sazenic.

Poledník, leden 2016 (stav odpovídá dnešnímu). Jde o Národní park Šumava, spravovaný orgánem ochrany přírody - Správou NP Šumava zřízenou Ministerstvem životního prostředí.

Základní rozpor s Ústavou ČR

Novela je v přímém rozporu s ustanovení čl. 7 Ústavy ČR „Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a o ochranu přírodního bohatství.“ Novela stav přírody nechrání, ale umožňuje zakonzervovat současný stav, viz zákonné instituty nově přijaté a níže rozebrané.

Dochází tímto k porušení článku 35 Základní listiny práv a svobod, kdy každý má právo na příznivé životní prostředí a při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky.

Dále novela je v rozporu s článkem 9 Ústavy, kdy je umožněno, aby pravomoci státní správy bytelné a tak dochází ke změnám podstatných náležitostí demokratického právního státu, která je nepřipustná.

Novela dále zasahuje do výkonu územní samosprávy dle článku 99 a násl. Ústavy ČR a nepřipustným způsobem zasahuje do vlastnictví soukromých osob a tak je v rozporu s článkem 11 základní listiny práv a svobod.

Novela dále umožňuje, aby státní správa vydávala podzákonné předpisy bez dostatečně určitého zákonného zmocnění včetně možného stanovování povinností obcím či soukromým osobám a tím je zákon v rozporu s článkem 79 Ústavy ČR.

Zákon dále porušuje právo na spravedlivý proces tím, že v řadě opatření, které bude státní správa přijímat je znemožněn soudní přezkum rozhodnutí státní správy. Novela dále zasahuje do článku 14 Základní listiny práv a svobod, kdy je svoboda pohybu zaručena a je jí možné omezit z důvodu bezpečnosti státu, veřejného pořádku, ochrany zdraví nebo z důvodů ochrany přírody, nicméně, to však neznamena, že státní správa bude sama určovat kdo, kdy, kde a jak se bude pohybovat na území o rozloze 68 342 ha.

Nové instituty přijaté zákonem, které výše uvedené principy ukotvují, umožňují zakonzervovat stávající stav, **tedy nic nedělat**, čekat, jak to dopadne a když špatně, tak to se stalo s požehnáním zákonodárského sboru:

1. stanovení **klidových území**, jedná se o **tzv. bezzásahové zóny – zóny s omezeným pohybem osob** - § 17 zákona 1. jejich rozsah není v zákoně stanoven
2. není specifikováno, co znamená „omezený pohyb“, z dikce zákona to může být i zcela **zamezení vstupu**, hrozí, že stávající cesty se budou rušit včetně všech turistických značení
3. jedinou podmínkou pro vyhlášení klidového území je: **nerušený vývoj ekosystémů – tedy žádná podmínka vlastně neexistuje**
4. lze je vyhlásit na celém územím národního parku – **v zákoně není žádný limit**
5. klidová území jsou vyhlášována opatřením obecné povahy, ovšem hranice a informace o pohybu se stanovují vyhláškou – **tedy způsobem, který není soudně přezkoumatelný, přičemž vyhlášením klidového území budou dotčeni obce, farmáři, obyvatelé žijící na území národního parku**
2. zákon umožňuje území parku rozdělit **do čtyř zón**, přičemž na každou takovou zónu je vázáno omezení ve vztahu k činnostem, které lze na dané území provádět, do zón lze zahrnout i území, které primárně nenáleží parku § 18, § 18a zákona
 1. rozsah zón není v zákoně stanoven
 2. jsou vyhlášovány podzákonným předpisem - **vyhláškou**
 3. jejich rozsah a typ zóny má vliv na možné zásahy v oblasti lesů

4. podmínky pro jejich vyhlášení jsou velmi vágní – podle převažujícího ekosystému (ekosystém nepozměněný, ekosystém pozměněný, ekosystém významně pozměněný apod)
 5. naplnění podmínek pro jejich vyhlášení, není možné přezkoumat v rámci soudního přezkumu
 6. zákon stanoví, že zóny **se vyhlásí s platností na 15 let a po toto období je nebude možné měnit – tedy bez změny zákona budou mít vyhlášky automatickou platnost 15 let bez povinnosti průběžně vyhodnocovat zónaci parku**
 7. **zařazení do zóny má vliv na činnosti, které lze či nelze v zóně vykonávat zejména ve vztahu k zásahům v lesích**
3. **Rada parku** – má být demokratická pojistka pro stanovování klidových území a zón po dohodě s obcemi a další subjekty činnými na území parku.
1. Je pouze konzultačním a iniciativním orgánem
 2. musí být jejími členy zástupci všech obcí v parku, ale další počet osob není limitován a jmenuje je přímo orgán ochrany přírody – tedy obce mohou být v případě dostatečného množství osob přehlasovány ze samotného principu tvorby tohoto orgánu
 3. při nedohodě ohledně zón a klidových území se předává MŽP
 4. MŽP však rozhoduje v případě nedohody a stanovuje zóny vyhláškou
4. **Lesy v parku** – přímo ze zákona je zakázáno v zónách přírodně blízkých a přírodních – pozn. ovšem nevíme, jakého rozsahu tyto zóny budou – stanovují se vyhláškou
1. obnovovat a vychovávat lesní porosty
 2. zalesňovat holiny
 3. provádět povinná opatření proti škodlivým činitelům
5. **Správa NPŠ** – je správní orgán u něhož se kumuluje moc v nebyvalém rozsahu
1. je orgán státní správy v oblasti ochrany přírody
 2. jménem České republiky vykonává práva vlastníka k pozemkům, které jsou v národním parku – uzavírá pachtovní smlouvy, mění pachtovní smlouvy, stanovuje podmínky těchto smluv apod.
 3. vykonává funkci hospodáře v lesích ČR
 4. dochází k tomu, že správa propachtovává zemědělské pozemky farmářům a zároveň nad nimi dohlíží jako orgán státní správy, tedy dochází k tomu, že farmář má uzavřít pachtovní smlouvu a zároveň mu Správa NPŠ jako součást smluvního ujednání přikáže uzavřít tzv. management, který mu nařizuje nad rámec zákona, k jakým činnostem a úkonům musí být souhlas Správy NPŠ. Na sousedících pozemcích v přímé péči Správy přitom Správa sama takový management neuplatňuje. Je tedy narušena rovnost před zákonem, neboť Správa jako vlastník pozemků by měla dodržovat to samé, ale protože je zároveň orgán státní správy, tak si přece další práci ukládat nebude!
 5. **Dochází ke zneužití moci!!!! Proti kterému se nelze bránit, když Správa NPŠ při uzavírání pachtovních smluv vystupuje v roli vlastníka, nikoli v roli správního orgánu, který rozhoduje. Proti takovému rozhodnutí by byl přípustný opravný prostředek a možnost následného soudního přezkumu, ale návrh smlouvy buď přijmete nebo vám nařídí pozemky vyklidit. Toto se stává farmářům, kteří na půdě hospodaří více než 25 let.**
 6. **Již zástupce ombudsmana v roce 2012 uvedl ve své zprávě „Současné nastavení fungování Správy NPŠ jako orgánu státní správy a současně jako odborné organizace spravující Národní park Šumava nenaplnuje základní principy výkonu**

správní činnosti, kterými jsou mimo jiné transparentnost a nestrannost ve smyslu principu rovnosti stran.“ „V důsledku současné právní úpravy je totiž možné, aby Správa udělovala sama sobě povolení dle zákona o ochraně přírody a krajiny.“ Proto tzv.management pro pozemky užívané Správou NPŠ neplatí, ale pro druhé ano.

D o p o r u č u j i,

aby skupina senátorů podala návrh k Ústavnímu soudu na zrušení novely, která byla přijata jako sněmovní tisk 501/8 zejména z toho důvodu, že její obsah naprosto **zásadně narušuje principy demokratického státu** tím, že pod „rouškou“ ochrany přírody nabývají orgány státní správy takových pravomocí, že jim to umožní absolutní moc nad přírodně cenným územím.

V době, kdy společnost je mnohdy záměrně vystavována různým strachům o svůj osud, je více než nutné, nedopustit, aby byly přijímány předpisy, které rovnováhu mezi zákonodárnou, soudní a výkonnou mocí narušují a umožňují skupině lidí tvořící daný správní orgán, aby převzala moc nad ostatními.

Evropa a Česká republika zvláště má velkou zkušenost s tím, jak je jednoduché i prostřednictvím právního předpisu připravit občana o majetek, svobodu a i život. I tzv. vyvlastnění majetku v 50.letech se dělo na základě právního předpisu a Norimberské zákony byly přece také zákony.

Pro úspěšnost podání návrhu na zrušení zákona bude nutné poznat detailním způsobem, jak se na Šumavě žije a hospodář **zejména na vlastní oči si projít zničená území.** Myslím, že by obyvatelé Šumavy uvítali, kdyby někdo ze senátorů – tedy někdo z „pražáků“ si vzal toto téma za své a aktivně toto řešil.

V Praze dne 20.4.2017

Advokát

